

Приложение № 11 към чл. 6, ал. 1, т. 11

(Предишно Приложение № 10 към чл. 6, ал. 1, т. 10 - ДВ, бр. 79 от 2020 г.)

**ИЗИСКВАНИЯ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО УЧЕБНИЯ
ПРЕДМЕТ ФИЛОСОФИЯ**

СТЕПЕН НА ОБРАЗОВАНИЕ: СРЕДНА	ЕТАП: ГИМНАЗИАЛЕН
--------------------------------------	--------------------------

СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ПРЕДМЕТА В СЪОТВЕТНИЯ ЕТАП

- Философията като себепознание на човека и познание за света, като умение за ориентиране в ценности и като културна традиция има за цел да подпомогне изграждането на цялостен възглед за света
- Познаване на основни идеи на философи, допринесли за облика на съвременната култура
- Обосноваване на взаимовръзките между областите на природонаучното и хуманитарното познание
- Развитие на автономна личност, която е подготвена да участва съзнателно и конструктивно в живота на социалната общност

**ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ, ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ
ОБУЧЕНИЕТО (ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И ОТНОШЕНИЯ) И ВРЪЗКАТА ИМ С
ОТДЕЛНИ КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ**

1	Компетентности в областта на българския език
2	Умения за общуване на чужди езици
3	Математическа компетентност и основни компетентности в областта на природните науки и на технологиите
4	Дигитална компетентност
5	Умения за учене
6	Социални и граждански компетентности
7	Инициативност и предприемчивост
8	Културна осъзнатост и умения за изразяване чрез творчество
9	Умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот и спорт

Област на компетентност	Знания, умения и отношения <i>В резултат на обучението ученикът:</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Себепознание	познава основни психологически понятия и теории: личност, идентичност, самооценка, потребности и мотивация, развитие, учене, общуване, социални групи, любов и приятелство, зависимости, агресия, емоционална интелигентност, психично здраве			X		X	X			

	умее да анализира собствените си силни и слаби страни по отношение на процесите на учене и на постигането на лични и групови цели					X	X	X	X	
	умее да разпознава и назовава емоционални състояния					X				
	умее да аргументира и да отстоява личната си позиция в различни ситуации на общуване (асертивност)	X				X	X	X		X
	умее да изследва познавателен проблем, като работи в малка група					X	X	X	X	
	умее да разрешава конструктивно проблеми и конфликти					X	X	X	X	X
	умее да взема обосновани решения					X		X		
	прилага придобитите знания за постигане на личностно развитие и интегритет					X	X	X		
	осъзнава значението на съчувствието, емпатията и толерантността за постигане на разбирателство между хората					X	X		X	X
	зачита личното пространство на другите						X		X	
	полага усилия за изграждане на чувство на съпричастност и доверие в общността (групата)						X		X	X
	проявява желание за сътрудничество и конструктивност в общуването					X	X	X		X
Личност и общество	познава основни понятия и теории от етиката, философията на правото и социалната философия: свобода, избор, добро и зло, справедливост, законност, власт, политика, права и задължения, държава, групов идентичност (етническа, религиозна, национална и наднационална), толерантност, гражданско общество, конкуренция и сътрудничество, устойчиво развитие						X		X	X

	умее да анализира и оценява основанията на собствените си постъпки и избори (ценности, принципи, мотиви и последици)					X	X	X	X	X
	умее да анализира и оценява критично различни исторически и съвременни норми на съвместен живот в общността (етични, правни, религиозни, политически)	X	X		X	X	X		X	X
	прави автономен и отговорен морален избор					X	X	X		X
	разбира споделените ценности в общността и приема различието в убежденията на другите (толерантност)						X	X	X	X
	проявява готовност за преодоляване на предразсъдъци и постигане на компромиси		X			X	X		X	X
	аргументира лични предпочитания в изкуството, като използва естетически категории	X			X	X			X	
Познание и реалност	познава спецификата на философското познание за реалността, основни понятия и теории на философията, мислене и съществуващо/битие, език, познание, метод, истина, наука, култура и природа, живот и смърт, смисъл, секуларност и религия	X	X	X					X	
	познава основни характеристики на философското мислене и културата в епохите на Античността, Средновековието, Новото време и съвременността			X			X		X	
	изследва систематично проблеми, като създава хипотези и проверява валидността им (самостоятелно или в общност)			X		X				
	анализира природни, социални и културни явления от различни гледни точки			X		X	X		X	
	планира и управлява действия за постигане на желана промяна в общността (създава проекти)					X	X	X	X	X

	умее да осмисля отделни явления от науката, изкуството и културата в историко-философски контекст		X	X		X	X		X		
	използва философски понятия и теории за осмисляне на личния си опит					X	X	X	X		
	проявява постоянство, последователност и самодисциплина в процеса на изследване и учене					X					
	приема плурализма в гледните точки към познавателни и социални феномени		X	X			X				
	осъзнава значението на философската традиция като ресурс за формиране и обосноваване на личен светоглед					X	X	X			
	разпознава философски концепции за красивото и може да ги прилага към емблематични произведения на изкуството			X	X	X				X	
Критическо мислене и аргументация	познава основни понятия от логиката и теорията на аргументацията: рационалност, критическо и творческо мислене, теза, аргумент, дискусия, диалог, истинност и логическа валидност на аргументацията (понятие, съждение, умозаключение, логически закон)	X		X	X	X					
	умее да формулира проблем, теза и аргументи	X		X		X		X			
	умее да участва в диалог и дискусия, като спазва съответни правила	X			X	X					
	подбира и прилага различни стратегии на аргументация съобразно конкретната ситуация					X					
	аргументира мненията си и използва критическото мислене за рационализиране на личния си опит	X				X	X	X			
	осъзнава важността на диалога за преодоляване на	X			X		X				X

	агресията и постигане на сътрудничество									
Основни познавателни и функционални компетентности	анализира философски (или друг специализиран) текст: умее да формулира темата и проблема в текста, да разпознава и анализира философски понятия, да формулира авторовата теза, да изразява и аргументира ясно лична позиция, да реконструира аргументацията на автора, да оценява текста в историко-философски контекст, както и от гледна точка на жизнения си опит	X	X	X		X	X		X	
	създава аналитичен текст (философско есе) с ясна логико-аргументативна структура, в който формулира проблем, изказва теза и я аргументира чрез прецизна употреба на философски понятия, като спазва нормата на българския книжовен език	X				X				
	създава писмен анализ на казус: анализира проблемна ситуация, формулира проблем или конфликт, предлага алтернативни решения и прави аргументиран избор	X				X	X	X	X	X
	разработва проект (социален и/или изследователски): анализира проблемна ситуация, формулира цел, планира дейности и ресурси, управлява процеси	X	X	X	X	X	X	X	X	X
	прави публично представяне (презентационни умения): изразява прецизно идеите си пред публика на книжовен български език и с подходящи реторични техники, структурира информация съобразно целта на представянето, визуализира съдържанието, активно, критично и творчески използва разнообразни източници на информация и информационни технологии, поддържа гъвкав контакт с аудиторията	X				X	X	X	X	X